

A – START - parking

B - SKAŁKA GOETHEGO

Czym jest Skalka Goethego?

Jest to stare wyrobisko na północno-wschodnim stoku wzgórza Wiktorii. Już od XVII wieku aż do roku 1794 wydobywano tu kryształy górskie. W miejscu tym, w obrębie masywnych kwarcytów, odsłaniają się kwarcyty daktylowe – osobliwość skalna Dolnego Śląska, na którą po raz pierwszy zwrócił uwagę J. W. Goethe, podczas swojego pobytu w Krzywinie. W roku 1823 napisał nawet na jej temat traktat, w którym wskazywał na podobieństwo dolnośląskiego kwarcytu daktylowego do brazylijskich utworów odkrytych przez Ludwiga von Eschwege, XIX-wiecznego niemieckiego geologa i zarządcę kopalń.

J.W. Goethe na Dolnym Śląsku

Johann Wolfgang Goethe był nie tylko poetą, pisarzem, ale także dociekliwym i aktywnym obserwatorem oraz badaczem. W roku 1790 przybył na Dolny Śląsk na zaproszenie generała Karola Augusta księcia Sachsen-Weimar i Sachsen-Eisenach. Generał został wysłany przez króla Prus w celu podpisania w Dzierżoniowie konwencji pokojowej między Prusami i Austrią. W czasie swojego pobytu Goethe odbył liczne podróże po Śląsku, a także do Polski w celu poznania technik górniczych i zbierania minerałów, których był wielkim miłośnikiem. W dniach 26-31 sierpnia 1790 r. wybrał się w „góorską podróż”, jak nazwał swą wędrówkę po Kotlinie Kłodzkiej. W pierwszym dniu podróży odwiedził Krzywinę w poszukiwaniu kryształów górskich, a następnie udał się do kopalni bazaltu w Żelowicach.

C - LAS NAD KRZYWINĄ

Obszar znajduje się na skrzyżowaniu szlaku żółtego z niebieskim. Las nad Krzywiną to miejsce na odpoczynek, podczas którego można podziwiać malownicze widoki Gminy Przeworno. Rozmieszczone wokół altany tablice edukacyjne przekazują wiedzę o świecie roślin i zwierząt oraz efektywnie wspomagają naukę dzieci i młodzieży.

D – DIABELSKA KRĘGIELNIA

Diabelska Kręgielnia powstała w utworach lessowych na wschodnich stokach Gromnika. To rozbudowany system wąwozów i parowców, których głębokość sięga nawet do ośmiu metrów.

Tutaj, jak głosi legenda, rycerz Jan Czirn grał z diabłem w kręgle o swoją duszę. Zwycięstwo rycerza miało ją ocalić przed ogniem piekielnym. Do dziś w tym miejscu nie rośnie trawa, nie kwitną kwiaty.

Więcej informacji: <https://docplayer.pl/64790356-Opis-geostanowiska-diabelska-kregielnia.html>

E - Tajemnice Gromnika – wieża Widokowa i Ruiny Zamku Rozbójników

(artykuł Aglomeracji Wrocławskiej ukazany w czasopiśmie FAKT)

Na najwyższym wzniesieniu Wzgórz Strzelińskich, na wysokości 393 m n.p.m., wznosi się malownicza wieża widokowa Gromnik. Oddana do użytku w 2012 roku, ta drewniana konstrukcja o wysokości 25 metrów, pokryta gontem i wzbogacona o szachulcowe ściany, oferuje zapierające dech w piersiach widoki na okolicę Gminy Przeworno. Jednak Gromnik to nie tylko pejzaże – to także historia, w której splatają się tajemnice dawnych grodów i zamków.

Pradawne ślady i legendy

W czasach prehistorycznych Gromnik mógł pełnić rolę miejsca kultu pogańskiego, podobnie jak pobliska Ślęza. Archeologiczne odkrycia wskazują, że już od VIII do V wieku p.n.e. istniał tu gród kultury łużyckiej. Później, w IX i X wieku, wzgórze stało się siedzibą plemienia Ślęzan. Mimo niewielkiej powierzchni (2–2,5 ha), gród był świetnie ufortyfikowany – jego wały miały drewniano-ziemny trzon, wzmacniany obrobionymi kamieniami, a miejscami przechodzący w potężny mur kamienny. Po X wieku osadnictwo na Gromniku zanikło na kilka stuleci.

Zamek rozbójników

Historia Gromnika nabiera dramatyzmu w XV wieku. W 1427 roku Hans i Opitz von Czirn, sprowadzeni przez książąt brzeskich, założyli tu swoją siedzibę. W czasach wojen husyckich zasłynęli jako bezwzględni oportuniści, którzy zawsze stawali po stronie silniejszych. Wykorzystując słabość władzy książęcej, w 1439 roku uzyskali zgodę na budowę zamku na szczycie Gromnika. Wkrótce warownia stała się gniazdem raubritterów-rycerzy-rabusiów, napadających na kupieckie karawany podróżujące z Czech do Wrocławia. Byli tak zuchwali, że plądrowali nawet biskupi zamek w Otmuchowie.

Nieuczciwy proceder nie mógł trwać wiecznie. W 1443 roku wojska wrocławskie i biskupie obległy zamek, ostrzeliwując go artylerią. Po dwóch tygodniach Czirnowie poddali twierdzę, a warownia została zburzona. Jednak już w 1446 roku bracia uzyskali zgodę na jej odbudowę i w krótkim czasie przywrócili ją do świetności. Badania archeologiczne prowadzone w 2013 roku wykazały, że fundamenty uznawane wcześniej za pozostałości rotundy powstały jednocześnie z wieżą donżonu zamku wzniesionego po 1446 roku. Ostateczny kres zamku nastąpił w 1480 roku, kiedy to na rozkaz księcia legnicko-brzeskiego Fryderyka warownia została ponownie zniszczona.

Zapomniana historia odkryta na nowo

Przez wieki ruiny zamku na Gromniku popadały w zapomnienie. Dopiero po I wojnie światowej miejsce to zyskało nową funkcję – na szczycie wzniesienia powstała gospoda i wieża widokowa, które jednak uległy zniszczeniu w 1945 roku. Dziś, dzięki nowej wieży, historia Gromnika znów może zachwycać turystów. To idealne miejsce dla miłośników historii i pięknych widoków, gdzie każda kamienna ruina kryje w sobie fascynującą opowieść o dawnych czasach.

F - SKAŁKI POD BOROWĄ

„Stanowisko położone jest około 1 km na północny-zachód od Szczytu Gromnika, bezpośrednio przy czerwonym szlaku. Stanowią je dwa zgrupowania skałek – na zachód i na wschód od szlaku. Skałki po stronie zachodniej są bardzo dobrze widoczne i łatwo dla osób odwiedzających geostanowisko dostępne. Dostępność i widoczność form skałkowych po stronie wschodniej jest ograniczona – znajdują się one kilkadziesiąt metrów od szlaku i są częściowo zasłonięte lasem.”

Źródło: http://geopark.org.pl/Geostanowiska/Geostanowisko_GWNS_010b.pdf

Ponadto przy skałkach znajduje się miejsce na ognisko oraz drewniana altanka pozwalająca na odpoczynek wśród pięknej natury.

H – META - parking

